

Begrunnelse Astrid Kvalbein

Komponistforeningens likestillingspris 2018 går til en forsker, utøver og skribent som gjennom hele sitt virke har hatt likestilling, feminisme og maktspørsmål hevet høyt på agendaen.

I samtlige deler av sin profesjonelle virksomhet, har hun over flere år flettet disse perspektivene inn, både direkte og indirekte, noe hun fremdeles også gjør i dag med full kraft, f.eks. i Universitetsforlagets helst ferske utgivelse «Iverksettelse — fire studier av kunst, autonomi og makt» der hun har skrevet et eget kapittel om maktstrukturer og kvalitetsforståelse knyttet til Ultima.

I doktorgradsarbeidet hennes om Pauline Hall fra 2013, trekker hun ikke bare frem en viktig kvinne i norsk musikkhistorie, men utfordrer eksisterende historieskriving når det gjelder hvordan kvinner blir fremstilt og posisjonert. I avhandlingen stilles kritiske spørsmål til eget ståsted og holdninger, og det reflekteres over hvordan disse formes. Avhandlingen viser hvordan en kulturpersonlighet både kan, men kanskje også bør, forstås i lys av et kjønnsperspektiv.

Avhandlingsarbeidet har heller ikke ligget i en skuff etter at det ble ferdig. Årets prismottaker har ofte hentet frem perspektiver fra avhandlingen, og stadig vekker hun at det feminine perspektivet opptar henne. Også i publikasjonslisten hennes for øvrig insisterer hun på at kvinnens perspektiv skal med. Man kan lure på om norsk musikkforskning har en mer utholdende og standhaftig påminner om hvordan musikklivet har vært preget av skjevhet.

I dagspressen har hun også vært markant, og lenge nokså alene, om å etterlyse kvinnene. Når journalister, kommentatorer og kritikere i dag kan ønske seg for eksempel flere kvinnelige komponister i operaen, står de i en tradisjon hvor årets prismottaker i mange år har krevd av institusjonene at de skal være seg sitt ansvar bevisst.

Årets prismottaker var sammen med Anne Lorentzen redaktør for utgivelsen «Musikk og kjønn i utakt». Boka ble utgitt i 2008, som resultat av et seminar året før i regi av MIC, Kulturrådet, NTNU og Norsk Jazzarkiv, og hvor formålet var å utvikle samtaler og handling fremfor monologer som konstaterte skjevhetene i norsk musikkliv.

De to redaktørene betonte utgivelsen som et «startdokument», snarere enn et «sluttdokument» fra seminaret — og et springbrett ble det virkelig. Som en reaksjon på oppfordringen til handling, gikk en rekke institusjoner i norsk musikkliv sammen om å stifte Balansekunst — og vi er glade for at tiltaket dette året har nådd en viktig milepæl, med en tildeling på statsbudsjettet for neste år: Med 1,5 millioner som grunnkapital, er det rom for å jobbe mer systematisk for et mer likestilt norsk musikk- og kulturliv.

Komponistforeningens likestillingspris for 2018, tildeles:
Astrid Kvalbein